HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והוה גברא על פלטר סמיך מאי הוי עלה אמר רב יוסף רבי יהודה מוריינא דבי נשיאה הוה ואורי ליה כשמעתיה [ו]דתנן רבי יהודה אומר ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל דם גבילות בית שמאי מטהרין ובית הלל מטמאין אמר רבי יוסי בר' יהודה אף כשטמאו בית הלל לא טמאו אלא ברביעית הואיל וכיוצ לקרוש ולעמוד על כזית: **מתני'** [א]אין מתנדבין לוג שנים וחמשה אבל מתנדבין שלשה וארבעה ששה וששה ולמעלה: **גמ'** אביעיא להו [ב]יש קבע לנסכים או אין קבע לנסכים היכי דמי כגון דאייתי חמשה אי אמרת אין קבע לנסכים משוך ומקריב ארבעה מיניהו דחזי לאיל ואידך הוי נדבה ואי אמרת יש קבע לנסכים עד דמלי להו לא קרבי מאי אמר אביי תא שמע [ג]ששה לנדבה ואמרינן בגמ' מי כנגד מותר חטאת ומותר אשמות ומותר אשם נזיר ומותר אשם מצורע [ד] ומותר קינין ומותר מנחת חוטא ואם איתא ליתקין שופר אחרינא כנגד מותר נסכים הנך לנדבת צבור אזלי הני שכיחי אפשר דמצטרפי דמר ודמר בהדי הדדי וקרבי אמר רבא תא שמע [ה]אזרח [ו] דתלמד שמתנדבין נסכים וכמה שלשת לוגין ומנין שאם רצה להוסיף יוסיף תלמוד לומר יהיה יכול יפחות ת"ל ככה מאי יוסיף אילימא ארבעה וששה מאי שנא שלשה דחזו לכבש ארבעה וששה נמי חזו לאיל ופר אלא לאו חמשה ושמע מינה אין קבע לנסכים שמע מינה אמר רב אשי והא אנן לא תנן הכי אין מתנדבין לוג שנים וחמשה קתני חמשה דומיא דשנים מה שנים דלא חזו כלל אף חמשה נמי דלא חזו כלל מידי אירייא הא כדאיתא והא כדאיתא אמר אביי אם תמצא לומר אין קבע לנסכים הא אין קבע לנסכים אם תמצא לומר יש קבע לנסכים [ח]עד עשרה פשיטא לי אחד עשר מיבעיא

ואמר מתנדבין את הנסכם ואף על פי שאין מביאין אלא מן החולין (דף יג:) דתנן רבי יהודה אומר ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל דם גבילות בית שמאי מטהרין ובית הלל מטמאין אמר רבי יוסי בר' יהודה אף כשטמאו בית הלל לא טמאו אלא ברביעית הואיל וכיוצ לקרוש ולעמוד על כזית: **מתני'** [א]אין מתנדבין לוג שנים וחמשה אבל מתנדבין שלשה וארבעה ששה וששה ולמעלה: **גמ'** אביעיא להו [ב]יש קבע לנסכים או אין קבע לנסכים היכי דמי כגון דאייתי חמשה אי אמרת אין קבע לנסכים משוך ומקריב ארבעה מיניהו דחזי לאיל ואידך הוי נדבה ואי אמרת יש קבע לנסכים עד דמלי להו לא קרבי מאי אמר אביי תא שמע [ג]ששה לנדבה ואמרינן בגמ' מי כנגד מותר חטאת ומותר אשמות ומותר אשם נזיר ומותר אשם מצורע [ד] ומותר קינין ומותר מנחת חוטא ואם איתא ליתקין שופר אחרינא כנגד מותר נסכים הנך לנדבת צבור אזלי הני שכיחי אפשר דמצטרפי דמר ודמר בהדי הדדי וקרבי אמר רבא תא שמע [ה]אזרח [ו] דתלמד שמתנדבין נסכים וכמה שלשת לוגין ומנין שאם רצה להוסיף יוסיף תלמוד לומר יהיה יכול יפחות ת"ל ככה מאי יוסיף אילימא ארבעה וששה מאי שנא שלשה דחזו לכבש ארבעה וששה נמי חזו לאיל ופר אלא לאו חמשה ושמע מינה אין קבע לנסכים שמע מינה אמר רב אשי והא אנן לא תנן הכי אין מתנדבין לוג שנים וחמשה קתני חמשה דומיא דשנים מה שנים דלא חזו כלל אף חמשה נמי דלא חזו כלל מידי אירייא הא כדאיתא והא כדאיתא אמר אביי אם תמצא לומר אין קבע לנסכים הא אין קבע לנסכים אם תמצא לומר יש קבע לנסכים [ח]עד עשרה פשיטא לי אחד עשר מיבעיא

והוה גברא. (ו) מלשיטה קאמר להא דאפלטר סמיכית ואין דעתי מיושב להסיק לו: **מאי הוי עלה.** להאי קשיעותא: **רבי יהודה בר אלעאי מוריינא דבי נשיאה הוה.** ב] והיה להם לבית רבי מורה הוראות ועל פיו היו עושין כל הכריסה והוא לוה להם לשערים: **כשמעתא דידיה.** לאמר בית הלל מטמאין בדם הגבילות: **ששה דברים.** במסכת עדיות קא חשיב להו: **על כזית.** ושיעור טומאת גבילה בכזית: **מתני' אין מתנדבין לוג.** יין לנסכו שלא מצינו מנחת נסכים של לוג ולא שנים ולא שלשה אלא מתנדבין שלשה ארבעה וששה ומשם ולמעלה: **גמ'** יש קבע לנסכים. ג] לאמר בה מי מצינו שיהא קבוע לנסכים: **ששה לנדבה.** ד] [מה]לחזו נפקייהו: **היכי דמי.** לאמר בית נפקא מינה: **ומידך** הוי נדבה. נדבת ציבור וימכר ויפלו דמיו לשופרות או יקרב הוא עצמו ויתנדב עם השני לוגין מחוייב ויקרב לנסכי תמיד דהוו נמי לציבור: **ואי** אמרת יש קבע עד הממלא להו. ויביא לוג השני כי היכי דליתמוך ליפר ל קרבי דהא אין יכול להקריב ז] נפני עצמו: **ששה לנדבה.** גבי י"ג שופרות שהיו במקדש קאי ד"ג שופרות הוו בשבעה מהם היו נותנין הנך מעות דמפרש במסכת יומא (דף נב:) ובמסכת שקלים (פ"ו ה"ד) תקלין חדתין ועתיקין קינין גחלי עולה עלים ולבונה וחסר לכפורת ושאר מהם היו לנדבה ליתן נהן מעות השולטות ח] לנדבת צבור: **ומאמרין.** לקמן בפרק בתרא (דף קז:): **כנגד מי כנגד מותר חטאת.** ט] כגון הפרים מעות לחטאת והחולו הכבשים ונמותרו לו מעות: **ומאד למותר אשם.** אשם כגון גזילות ומעילות: **ומאד למותר אשם נזיר.** למותו מותר לן היה מעורב עם מותר אשם אשם לפי שזה לכפר י] וחס להמירו ביין: **ומאד למותר אשם מצורע.** ללמ דמו להקן שצא לכתיבו במתנה ואינך. ולכל הנך מותרות מזלי לנדבת ציבור כשהמזבח גטל לוקחין בהמה מעות עולות הבאה לשם ועורות להכהנים. ואם איתא דאין קבע לנסכים ומשוך ממאי דחזי לנדבה אזל ליתקן לקרן המזבח ולהעורות להכהנים. ואם איתא דאין קבע לנסכים ומשוך מאי דחזי לנדבה אזל ליתקן לה שופר: לא כשיחי חטאת אין אדם חוטא בכל יום ולא נזיר בכל יום ולא מצורע בכל יום. והנך מותרות לנדבת ציבור אזלא לקרן המזבח לחזו למידי אחרינא. אבל הני מותרות דנסכים שכיחי כדאמר רבא לקמן מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום והואיל דשכיחי שכיחי מותרות כגון דאייתי חמשה ופש ליה חד ואי הוו תלת דאייתי כל חד חמשה ופש לכל חד וחד חזו הני תלת לוגין לאיצטרופי לנסכי כבש דקרבי בכל יום הלכך לא תקינו ליה שופר דהא מצו הנך מותרות למקרב לאלתר: אזדה. דכתיב בסוף פרשת נסכים דכתיב כל האזרח יעשה ככה בא ללמד שמתנדב מי שירצה נסכים יין בלא זבח וכמה ג' לוגין. שלא יפחות מן השיעור המועט בנסכים דהיינו כבש דלית ליה אלא חד עשרון וג' לוגין. מאי יוסף אילימא ד' אור' הא לא הוי תוספת נסכים דהני שיעור גמור הוו אלא דמקאמר קאי ומשום דאין קבע לנסכים מינה: אף חמשה דהא חזו כלל אלמא דלא אמרינן אין קבע לנסכים: מיהא לא איירא הא כדאיתא והא כדאיתא. כלומר דשנים ודאי לא חזו כלל אבל חמשה חזו כדאמרן אין קבע לנסכים: אם תמצא לומר יש קבע לנסכים עד עשרה פשיטא לי. דמתנדבין דהא דאין נימא לי: **מוריינא דבי נשיאה.** שם בית מדרשו של רבי מאיר היה יהודה קרוי כן: **מאי הוי עלה.** להאי קשיעותא: **רבי יהודה בר אלעאי מוריינא דבי נשיאה הוה.** ב] והיה להם לבית רבי מורה הוראות ועל פיו היו עושין כל הכריסה והוא לוה להם לשערים: **כשמעתא דידיה.** לאמר בית הלל מטמאין בדם הגבילות: **ששה דברים.** במסכת עדיות קא חשיב להו: **על כזית.** ושיעור טומאת גבילה בכזית: **מתני' אין מתנדבין לוג.** יין לנסכו שלא מצינו מנחת נסכים של לוג ולא שנים ולא שלשה אלא מתנדבין שלשה ארבעה וששה ומשם ולמעלה: **גמ'** יש קבע לנסכים. ג] לאמר בה מי מצינו שיהא קבוע לנסכים: **ששה לנדבה.** ד] [מה]לחזו נפקייהו: **היכי דמי.** לאמר בית נפקא מינה: **ומידך** הוי נדבה. נדבת ציבור וימכר ויפלו דמיו לשופרות או יקרב הוא עצמו ויתנדב עם השני לוגין מחוייב ויקרב לנסכי תמיד דהוו נמי לציבור: **ואי אמרת יש קבע עד הממלא להו.** ויביא לוג השני כי היכי דליתמוך ליפר ל קרבי דהא אין יכול להקריב ז] נפני עצמו: **ששה לנדבה.** גבי י"ג שופרות שהיו במקדש קאי ד"ג שופרות הוו בשבעה מהם היו נותנין הנך מעות דמפרש במסכת יומא (דף נב:) ובמסכת שקלים (פ"ו ה"ד) תקלין חדתין ועתיקין קינין גחלי עולה עלים ולבונה וחסר לכפורת ושאר מהם היו לנדבה ליתן נהן מעות השולטות ח] לנדבת צבור: **ומאמרין.** לקמן בפרק בתרא (דף קז:): **כנגד מי כנגד מותר חטאת.** ט] כגון הפרים מעות לחטאת והחולו הכבשים ונמותרו לו מעות: **ומאד למותר אשם.** אשם כגון גזילות ומעילות: **ומאד למותר אשם נזיר.** למותו מותר לן היה מעורב עם מותר אשם אשם לפי שזה לכפר י] וחס להמירו ביין: **ומאד למותר אשם מצורע.** ללמ דמו להקן שצא לכתיבו במתנה ואינך. ולכל הנך מותרות מזלי לנדבת ציבור כשהמזבח גטל לוקחין בהמה מעות עולות הבאה לשם ועורות להכהנים. ואם איתא דאין קבע לנסכים ומשוך ממאי דחזי לנדבה אזל ליתקן לקרן המזבח ולהעורות להכהנים. ואם איתא דאין קבע לנסכים ומשוך מאי דחזי לנדבה אזל ליתקן לה שופר: לא כשיחי חטאת אין אדם חוטא בכל יום ולא נזיר בכל יום ולא מצורע בכל יום. והנך מותרות לנדבת ציבור אזלא לקרן המזבח לחזו למידי אחרינא. אבל הני מותרות דנסכים שכיחי כדאמר רבא לקמן מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום והואיל דשכיחי שכיחי מותרות כגון דאייתי חמשה ופש ליה חד ואי הוו תלת דאייתי כל חד חמשה ופש לכל חד וחד חזו הני תלת לוגין לאיצטרופי לנסכי כבש דקרבי בכל יום הלכך לא תקינו ליה שופר דהא מצו הנך מותרות למקרב לאלתר: אזדה. דכתיב בסוף פרשת נסכים דכתיב כל האזרח יעשה ככה בא ללמד שמתנדב מי שירצה נסכים יין בלא זבח וכמה ג' לוגין. שלא יפחות מן השיעור המועט בנסכים דהיינו כבש דלית ליה אלא חד עשרון וג' לוגין. מאי יוסף אילימא ד' אור' הא לא הוי תוספת נסכים דהני שיעור גמור הוו אלא דמקאמר קאי ומשום דאין קבע לנסכים: מיהא לא איירא הא כדאיתא והא כדאיתא. כלומר דשנים ודאי לא חזו כלל אבל חמשה חזו כדאמרן אין קבע לנסכים: אם תמצא לומר יש קבע לנסכים עד עשרה פשיטא לי. דמתנדבין דהא דאין

אחרינא אבל הני מותרות דנסכים שכיחי כדאמרינן לקמן מתנדב אדם נסכים בכל יום הואיל דשכיחי שכיחי מותרות כגון דאייתי חמשה ופש ליה חד ואי הוי תלת דאייתי כל חד חמשה ופש לכל חד וחד חזו הני תלת לוגין לאצטרופי לנסכי כבש דקרבי בכל יום

הלכך לא תיקנו להו שופר דהא מצו הנך מותרות למיקרביה ליה:

(עכ"ל הרגמ"ה):

מוסף רש"י

ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. דם גבילות בית שמאי מטהרין, דכתיב (ויקרא יא) וכל אשר יפול מהם עליו בטמאתם אחר שנטמא הוא ולא הכלי, ובית הלל אומרים אף הכלי מטמא, שהרי נגע בו הטמא ונטמא, ואין הכלי נוגע בו אלא הדם שבתוכו, ואין הדם נוגע בו אלא הכלי שבתוכו